

Absentisme escolar

Actuacions TISOC

- Aplicació del Protocol d'absentisme: entrevistes alumnes i famílies
- Control de faltes d'assistència a través del GESTIB i reunions periòdiques amb tutors i amb l'equip directiu.
- Coordinació amb Policia Tutor, Serveis Socials, Fiscalia, Menors, recursos de temps lliure (Fundació Rafa Nadal, Patronat Obrer,
- Visites a domicili.
- Entrevistes familiars.
- Sessions d'intervenció periòdiques amb l'alumnat.
- Comissions sobre absentisme (SAD, Patronat Son Riera...)

Prevenció:

- Traspàs de Primària, treball conjunt amb PTSC/Directors en casos comuns
- Treball grupal amb alumnes/famílies que passen de 6è al IES el curs següent
- Coordinació amb Serveis Socials
- Explicació protocol absentisme a reunió inicial pares. Si no vénen a les reunions, pensa en fer-ho mitjançant circular a l'inici de curs, informació al sobre de matrícula, inforamció a la pàgina web...
- Treball amb professors, tutors, per explicar el protocol d'absentisme, el treball que han de fer amb les famílies, la importància del seguiment de les faltes per una detecció ràpida de les situacions.
- Treball comunitari per a la detecció de situacions d'absentisme
- Seguiment a l'inici de curs d'alumnes absentistes de cursos anterior i d'aquells que es preveu que ho puguin ser per diverses circumstàncies (repetició, edat, ja tenien faltes però no arribaven a absentisme intermitent...)
- Treball individual quan l'alumna retorna al centre i amb l'equip docent. Preparar aquest retorn per a què l'alumnat es motivi a seguir venint.

Intervenció:

- Entrevistes familiars i actuacions coordinades.
- Entrevistes amb alumnes i pla de feina.
- Visites a domicili.
- Coordinació amb Serveis Socials, Fiscalia, Menors, Policia tutor

- Observacions al pati
- Derivació a serveis / entitats externes.
- Creació comissió absentisme amb serveis socials i policia tutor
- Intervenció grupal (seguiment, motivació, perspectives de futur...)

Recursos

1. Policia tutor
2. Serveis Socials
3. Menors
4. Fiscalia
5. SAD

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Serveis Socials i Menors: comissions mensuals amb el centre de referència i reunions de seguiment d'altres casos
2. Fiscalia i Menors: derivació i/o seguiment
3. Policia tutor: derivació i/o seguiment
4. PTSC: coordinació en casos de famílies conjuntes per consensuar actuacions.

Experiències

1. Una alumna d'ètnia gitana que cursa 4t ESO (això és excepcional) va donar una xarxa sobre la seva experiència (procés acadèmic, importància, dificultats culturals,...) a cada grup-aula. Les nines dels cursos més baixos (1rESO) d'aquesta ètnia varen tenir una resposta molt positiva. I enllaçant amb això, s'ha pensat contactar amb una ex-alumna que va deixar els estudis i després va enganxar amb ESPA (secundària per a adults) i ara ha titulat.
2. Aconseguir que acudeixi de manera continuada una alumna a la qual se li va tramitar (SAED) amb sospites de pertànyer a una secta, la família no volia que vingués a l'IES.

Material

1. Resum del protocol per a explicació a reunions de tutors i pares (Belén).

Assetjament escolar i Bullying

Actuacions TISOC

Prevenció:

- Tallers preventius per part de la figura TISOC i/o altres serveis que hi hagi al municipi: Policia tutor, Guàrdia Civil, tallers de prevenció de l'ajuntament...
- Activitats grupals a les tutories que poden permetre, a més de la prevenció, la detecció de possibles situacions d'assetjament: cercles restauratius, dinàmiques de cohesió de grup i/o autoestima.
- Contacte amb PTSC i escoles de primària per saber si alumnes que passen al IES han tingut alguna implicació en situacions d'assetjament i/o bullying, i així poder fer actuacions preventives concretes: assignació a un grup/classe o altre, major atenció i seguiment d'aquests alumnes
- Sociograma
- Cybermentors (IES Lluçmajor): alumnes que vigilen les xarxes socials per detectar possibles casos d'assetjament.

Intervenció:

- Inici del protocol previst a cada centre per aquestes situacions. Servei de mediació o altres propostes que tinguin els centres. Entrevista seguint el mètode Pikas
- Seguiment individual i familiar.
- Si es troba necessari, treball amb altres serveis: serveis socials, policia tutor...
- Treball amb el grup/classe, gestió emocional, cohesió de grup, resolució de conflictes...
- Servei Mediació i Cercles Restauratius
- Participació en Comissió de Convivència.
- Quan sigui necessari i en situacions greus: Obertura d'expedient Disciplinari.

Recursos

1. Policia tutor
2. Fiscalia de menors
3. Convivèxit

4. Direcció General de Menors
5. Serveis Socials
6. Fundació Diagrama (Ciber Bullying)
7. Punts d'atenció Joves S. Municipal Salut

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Contacte puntual amb policia tutor
2. Comissió de seguiment amb policia tutor / Serveis Socials / EMO Direcció General de Menors
3. Reunions de coordinació setmanals/mensuals amb policia tutor i SS. SS.

Experiències

1. Realització del sociograma (CESC) a tots els 1^r ESO i posterior intervenció
2. Treball acadèmic de projectes en petit grup (en base als resultats CESC)
3. Realització a 1^r i 2ⁿ ESO i posterior intervenció.
4. Intervenció amb la policia tutor i alumne/a.
5. Dinàmiques de cohesió de grup i autoestima dins l'aula.
6. Xerrades dels Cybermentors als alumnes de 6e de Primària.

Material

1. Recursos CONVIVÈXIT
2. Material Assetjament i Ciberbullying (Ana)
3. Sociogrames CESC
4. Vídeo :
  - Parlar és ajudar
5. Pel·lícules:
  - Bullying
6. Cançó:
  - «Se buscan valientes».

Consum de drogues i addiccions

Actuacions TISOC

Prevenió:

- Xerrades conjuntes amb el Policia Tutor i/o Consulta Jove.
- Xerrades cojuntes amb la Consulta Jove (infermeres).
- Taller de prevenió sobre els perills associats al consum d'alcohol i altres drogues
- Taller preventiu i informatiu sobre el consum de cannabis.
- Treball individual en habilitats personals.
- Tallers experiencials (exdrogaddictes, ludòpates, ciberaddictes,...).
- Xerrades dirigides als pares i mares.

Intervenció:

- Entrevistes individuals
- Entrevistes familiars.
- Derivació UCA Jove.
- Derivació als diferents recursos especialitzats.
- Taller sobre el consum responsable.
- Intervenció conjunta amb el policia tutor.

Recursos

1. Serveis socials d'atenció primària.
2. Policia tutor
3. Consulta Jove
4. UCA Jove
5. PADIB

6. Projecte Jove / Home
7. UIB (xerrades a famílies d'addicció a pornografia i videojocs)
8. CAD Jove

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Serveis socials: comissions seguiment de casos individuals mensuals i/o setmanals.
Projecte comunitari: mensual.
2. Policia tutor: depenent de la demanda.
3. Consulta jove: espai al pati de l'IES cada Dimarts i xerrades programades durant el curs.
4. UCA Jove i Projecte Jove: puntual per derivació i seguiment de casos.
5. PADIB: puntual per implementació i seguiment de programes.
6. Treball en xarxa amb diferents recursos

Experiències

1. Taller cojunt IES Can Peu Blanc-SS.SS Búger per prevenció dels perills associats al consum d'alcohol i altres drogues.
2. Xerrades dels policies tutors a les aules

Material

1. Còmic: "Una nit de festa" (PADIB).
2. Respir@ire (PADIB)

Desprotecció de menors, menors institucionalitzats

Actuacions TISOC

Prevenició:

- Tallers de competències parentals
- Treball individual en competències personals.
- Entrevista amb l'alumnat i les seves famílies
- Observació
- Seguiment de casos individuals a la Comissió de serveis socials d'atenció primària, així com equip d'orientació, PTSC...

Intervenció:

- Seguiment del cas amb persones de referència dels diferents serveis, tècnics, centres de protecció,... (seguiment telefònic, reunions de xarxa ...)
- Derivació del cas (RUMI i Comunicació a Protecció del Menor)

Recursos

Serveis socials d'atenció primària

UIB: Programa de Competències Familiars

Polícia tutor

RUMI

Protocol Full derivació de casos Protecció del Menor

Equip d'Orientació i PTSC altres centres educatius

IMAS: Centre de Protecció de Menors, SIF, GREC, EMO

Fundació Diagrama

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Serveis socials: comissions seguiment de casos individuals mensuals i/o setmanals.
2. Implementació conjuntament amb Serveis Socials del Programa de Competències Familiars.
3. Policia tutor: depenent de la demanda.
4. Derivació del RUMI i Full de Comunicació de casos de desprotecció (IMAS)
5. Seguiment regular amb els tècnics de Protecció de menors (Tècnic del cas i equip professional del centre de menors)
6. Seguiments puntuals amb orientadors i PTSC d'altres centres educatius.
7. Coordinació amb els educadors dels centres de Protecció de Menors depenent de la demanda: pot ser puntual, setmanal o mensual.

Experiències

1. Programa de Competències Familiars
2. PAI individualitzat (full de seguiment) coordinats amb equip docent i responsables centre

Material

Diversitat sexual i identitat de gènere

Actuacions TISOC

Prevenió:

- Xarxes i tallers d'igualtat de gènere, diversitat i identitat de gènere.
- Grups de treball autogestionats per alumnes de diferent orientació sexual.
- Intervenció grupal.
- Intervenció individual.
- Informació, orientació i assessorament per a contextualitzar la situació que s'està vivint.
- Informació, orientació i assessorament sobre els recursos existents.

Intervenció:

- Intervenció individual/ familiar..
- Mediació familiar.
- Intervenció grupal (dins l'aula o centre)
- Derivació a serveis especialitzats.
- Derivació a Consulta Jove.
- Acompanyament als serveis especialitzats.

Recursos

1. Ben Amics
2. Palma Activa
3. Fundació IRES - Relacions sanes. Servei d'atenció psicològica amb perspectiva de diversitat en l'orientació sexual i identitat de gènere.
4. Crhysallis
5. Balears diversa
6. Serveis Socials Municipals
7. Convivèxit

8. Consulta Jove
9. COPIB

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Contactes puntuals amb els serveis i les entitats amb qui organitzam xerrades, tallers específics (Ben Amics,..).
2. Seguiment de casos amb els serveis Socials i altres serveis o entitats on derivam els casos (Consulta Jove, Fundació IRES,..)
3. Projectes en comú amb els Serveis Socials, sobretot, en temes relacionats amb la igualtat i la diversitat.

Experiències

1. Fundació IRES - Relacions sanes. Servei d'atenció psicològica amb perspectiva de diversitat en l'orientació sexual i identitat de gènere.
2. IES Manacor. Centre pilot de l'estudi sobre la concepció de la diversitat sexual duit a terme per Ben Amics.
3. Comissió de Convivència i Coeducació
4. "Bon dia" (mitja hora a l'inici del dia per tractar diferents temàtiques, amb diferents metodologies -pel·lícules, debats,..- i temes transversals, entre els que està diversitat sexual).
5. A través de la comissió de convivència, dues alumnes transexuals de l'IES Lluçmajor fan xerrades informatives de LGTBI.

Material

1. A la web Convivèxit (protocol, pel·lícules...)
2. Video didàctic Educación 3.0 <https://www.youtube.com/watch?v=1QbTZYiQ6BA>
3. Webs: Chrysallis, Ben Amics...

Gestió Emocional

Actuacions TISOC

Prevenció:

- Tutories individuals periòdiques
- Tutories grupals periòdiques
- Actuacions preventives coordinades amb l'equip docent
- Actuacions preventives coordinades amb famílies
- Actuacions preventives coordinades amb Serveis Externs
- Xerrades, vídeos a les tutories que es basin en experiències reals
- Aula preparada per el treball grupal i/o individual en aquesta temàtica. On es puguin fer cercles, relaxació, mindfulness... Espai obert amb estores, coixins, ben ambientada...
- Treball de prevenció amb alumnes de 6è de primària que comencin al IES el curs següent. Amb un grup que les escoles ens derivin alumnat que pugui tenir dificultats en el pas de l'escola al institut.

Intervenció:

- Sessions individuals, de treball emocional (contenció, acompanyament, suport, escolta...)
- Tallers d'Habilitats Socials
- Tallers de gestió emocional a partir de dinàmiques vivencials
- Dur a terme actuacions consensuades amb l'alumne.(Contracte pedagògic,...)
- Sessions periòdiques grupals o tutories grupals.
- Derivacions a Serveis Externs.
- Comissions periòdiques amb Serveis Externs.
- Cercles restauratius
- Treball grupal a les tutories (rolplaying, sociograma...)
- Treball familiar

Recursos

1. Fundació Patronat Obrer
2. Fundació Diagrama
3. Fundació Rafa Nadal
4. CMSS
5. Convivèxit
6. UCSMIA
7. Projecte Girasol – Amadip – Amadiba....
8. GREC
9. Casal de Joves
10. Serveis Socials Municipals
11. Treball grupal/comunitari Ajuntament de Calvià. Oferta de tallers grupals que treballen la gestió emocional i altres necessitats.
12. DINAMO
13. CIJ Lucmajor
14. Casal de Joves Algaida

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Fundació Patronat Obrer (Comissions de seguiment mensuals)
2. F. Diagrama (Contactes puntuals)
3. F. Rafa Nadal (Comissions de seguiment mensuals)
4. CMSS (Projecte en conjunt)
5. Convivèxit (Contactes puntuals)
6. UCSMIA (Contactes puntuals)
7. Projecte Girasol – Amadip – Amadiba (Comissió de seguiment conjunta amb orientadors)
8. GREC (Contactes puntuals)
9. Casals de Joves (Contactes puntuals)

Experiències

1. Taller d'Habilitats Socials implementat per la figura TISOC
2. Taller d'educació emocional per la TISOC conjuntament amb el tutor/a a partir dels resultats del sociograma
3. Sessions d'intervenció dins l'aula (Patronat Obrer)
4. Sessions setmanals a les tutories de primer d'ESO durant tot el curs, per entre d'altres, treballar com es troba el grup, quines dificultats sorgeixen...

Material

1. Recursos Web – llibres- apunts- experiències d'altres
2. PAT IES Son Ferrer
3. Fundació EDEX; manualitat habilitats per la vida
4. Llibre: educació emocional sistèmica, de Mercé Travasset Vilaginés (Marian)

Inserció Sociolaboral

Actuacions TISOC

Prevenió:

- Orientar els alumnes cap a recursos formatius, intentant que continuïn dins el sistema educatiu.
- Protocol d'absentisme.

Intervenció:

- Informació, orientació, derivació i acompanyament a recursos ocupacionals a nivell individual i també grupal.
- Coordinació amb orientador@s/tutor@s per a establir un pla d'intervenció amb els alumnes que volen sortir del sistema educatiu per tal d'encaminar-los cap al món laboral.
- Informació i orientació a alumnes, famílies, tutor@s.
- Coordinació amb els recursos especialitzats per la derivació i seguiment dels casos.
- Coordinació amb serveis socials

Recursos

1. FPDual a diferents IES
2. Cooperativa Jovent
3. Fundació Patronat Obrer (C/Montevideo)
4. Toth Educatiu-Amadiba (C/Plataner)
5. Cambra de Comerç
6. Aula Cultural
7. Amadip-Esment
8. Girasol
9. Amadiba
10. SOIB Jove

11. Fundació Intermedia
12. Fundació Diagrama
13. Probens
14. Fundació S'Estel
15. Aproscm
16. IFOC (Calvia)
17. Palma Activa
18. Ajuntament dels pobles (servei recerca de feina municipal).

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Comunicació i contacte freqüent
2. Projecte en conjunt: Sessions orientatives per alumnes dels centres de secundària a diferents entitats i serveis.
3. Contacte puntual: Acompanyament d'alumnes als diferents recursos per a entrevistes individuals.
4. Seguiment: Coordinació amb els Serveis Socials per a fer un pla d'intervenció dels diferents casos (establir seguiment, acompanyaments,...).
5. Contacte puntual: derivació a diferents serveis específics.

Experiències

1. Organitzar grups de joves (15-25 joves) i sortides als recursos per conèixer de primera ma el recurs.
2. Convidar als recursos a venir als IES a explicar el recurs. També a la Xarxa Socioeducativa
3. Alumnes del programa ALTER / PISE que treballen, amb contracte laboral, a les empreses, en temps de vacances escolars.
4. Tast al SOIB de diferents formacions laborals.

Material

1. Informació dels recursos amb dates de contacte, nom responsables, cursos i alternatives
2. Webs; soib jove,
3. Fulletons informatius dels diferents serveis, entitats.

Violències masclistes

Actuacions TISOC:

- Participació en Comissions de Coeducació i Convivència.
- Entrevistes amb les mares i derivacions a Serveis Externs.

Prevenió:

- Tallers i xerrades de sensibilització, d'educació afectivo sexual, sobre l'amor romàntic...
- Assessorament tutors/es
- Habilitats socials.
- Reunions amb comissió de convivència del centre per l'organització d'aquestes activitats.
- Implementació com a tema transversal en les diferents actuacions.

Intervenció:

- Detecció, atenció i derivació de casos V.G i fills/es víctimes de violència de gènere
- Coordinació amb UVASI/UTASI
- Actuacions des de la Comissió de Coeducació i de Convivència.

Recursos

1. Creu Roja (Joventut)
2. Ires
3. Institut Balear de la Dona
4. UVASI/UTASI
5. CIJ (Llucmajor) i Casal de Joves (Algaida)
6. Associacions LGTBI
7. Treball grupal ofert per l'ajuntament de Calvià als centres educatius

Quina relació de col·laboració tens amb aquests recursos?

1. Tallers
2. Coordinació, assessorament, intercanvi de material...

Experiències

1. Proposta d'activitats per tutoria específica per cada nivell des de la comissió de convivència, solidaritat i coeducació. Per exemple aquest curs consistia en la visualització d'un vídeo i una posterior reflexió/debat. Des de la Comissió de Coeducació es treballa perquè la qüestió de gènere sigui un tema transversal en totes les assignatures i activitats en el centre. Per exemple: En la festivitat de Carnestoltes s'està intentant evitar la sexualització de la dona.
2. Tallers de sensibilització per part d'entitats com Creu roja, Ires, genèri.
3. Lectures dins les assignatures de llengua de històries de vida de dones extraordinàries
4. Performance, exposicions per sensibilitzar, lectura de manifest, minuts de silenci, en dates com el 25 de novembre, 08 de març, etc.
5. Exhibició d'esports on hi trobem dones (equip collerense femení).
6. Activitat de tutoria: enquesta de El País i posterior debat de conductes sexistes.
7. Treball sobre dones científiques
8. Haka de la igualtat (IES Son Ferrer)

Material

1. Llibres:
  - Conte de bona nit per a nines rebels
  - Conte de bona nit per nines rebels
  - Això no és amor
  - el llibre vermell de les nines
2. Vídeos:
  - Pepa y pepe. La escalera ciclica de la violencia de genero
  - Cambia el cuento
  - Estremecedor video sobre la violencia de genero
  - Querido papa
  - Monólogo de Pamela Palenciano.
  - Violencia de de genero en niños ¿de verdad es inevitable?
3. Enquesta El País.

4. Pel·lícula:
  - Te doy mis Ojos.
5. Música:
  - Rosalén (La puerta violeta)
6. Material penjat a la pàgina web de la Govern (d'Igualtat).
7. Material d'altres Webs:
  - Guia d'ús No Sexista del Llenguatge.
8. Material CONVIVÈXIT